

השלים המלטרך למאות לחם משנה ורק נדיעבד הוא השיעור נכדי חלמו ונריך לי עיון, ונוטה להקל:

שיעור שניה ב. [דלת י"ג שירה יכוין]. סולם שהיה מחובר לקרקע נמקוה ובשנת קודש נפרד המינור, נראה דהוה ליה מוקפה. ואזות טלטול סולם יש חילוקים כיו"ט מלבד מוקפה, ומכל מקום כשכבר הוא כדו בשוגג כיון שהוא כלי קיל. ובתוספת שנת ז"ל [נשמיה ליתן זה וסימן רמ"ק כ"ט] כתב חלוקים אזות טלטול מוקפה שבידו, והביא מהטמנת שופר דחקיעה כניסת שנת. וכן ל"ע כמה שכתב גבי אחמל של מילה:

כיון שניה [ראש נשמיה הרג"ל בבר יכוין]. ללאורה ספקל שחקר ממנה ב' רגלים אולי יודה הט"ו דאקור, כי אולי הרי זה כמתקן מנח כמה שמתמו על ספקל אחר כיון שלא יעמוד בפני עצמו בשום אופן. אך מהש"ס שם [שנה קלמ, נ] גבי כורה וכתומנת הדטן שם [סימן ע"א] מנארה דגם בחסר ב' רגלים לא שייך בזה מתקן מנח, ורק החשש מנח שמה יתקע, ואם כן שייך כל מה שכתב הט"ו ז"ל בזה להקל בכל אופן:

76

שיעור שניה ד. ב"ב דבר פסוקה. נראה שכמו שגרף של רעי אין בו איסור טלטול, כן יש היתר שיטלטלו לחוץ מתוך הבית החול, מצד שמצואת החול צריכים להרחיק כמו משל אדם [כ"ו"ע סימן עט סעיף ה], ואין צריך לומר אם הוחזק שכשתלין בבית תטיל שם צואה, שיש מקום לומר שהרי זה כגרף של רעי ממש. והגם שגרף של רעי הוא גם מעופות, מכל מקום לא שייך כן בעופות, שכיון שהיה מותר לו להוציא הצואה אחר שתטילנה העוף, למה יטלטל העוף מקודם, ואם בשעת שינה תטיל הרי אין קפידא או כמה שתשהה שם הצואה בבית, והקפידא רק בידיעה וראיה. משא"כ בשל חתול שיש קפידא שכשיצטרך לעמוד בלילה בלי נר ולא יוכל אז לנקות ביתו ויצטער, ולזה הוא מוכרח להוציא החתול כשאינו יכול להוציאה מהבית ע"י שבורחת אנה ואנה ומהחבאת וצריך לטלטלה בידו [עין לקמן סימן שט"ז סעיף י"ב] שכנראה שהצער שבוהה גדול יותר הרבה מצער שבגרף של רעי של תרנגולין, והרי התירו להוציא ולהחזיר כשצריך לפנות על הגרף של רעי, וכן הוא בזה. ולפי משקל ראשון שלי אמרתי שטלטול החתול אסור, ובקשתי שיוציאו החתול, והיינו שיגרשוהו בגערה וכדומה והמשרתת הלכה ותפסה החתול בידיה, וכשראיתי כן לא מחיתי לה מלזרקה לחוץ בידיה. והגם שיש חילוקים במוקצה שכבר בידו אימת מותר להשהותו, ובספר הקדוש תוספת שבת [סימן רטו כ"ג כ"ט] כתב ראה מהטמנת שופר שבפרק במה מדליקין [שבה לה, ב] לחלק בזה, אין ספר הקדוש תוספת שבת כעת פה. אך בהנ"ל נראה דלכולי עלמא מותר, וצ"ע: [

ביד הגדול ואדעתא דידיה עבדי, ע"ז זה י"ל להוי ליה כלא היה דעתו נעשת עקירה לכך ונכרמלית הוי ליה שנות דשנות שרנו המקילים נכך:

ש"ס כ"ה ד. שישארו שם בנביחה שבת. בסיס מטלית רחבה רשאי לטלטל מה שלא תחת המוקצה ממש. הגם שגם הנועה וסגנון אגרו בידו שאין כל גוף המטלטל מטולטל יש למנוע ר"ן שבת נ"א, ב ד"ה ומיהו, מ"מ מזה שמהצד אינו בסיס כלל ומותר בכל טלטול גם כשורב המטלית בסיס. ואם נטלו המוקצה והפכו המטלית ואינו יודע מה מהמטלית היה בסיס, קיל. ורק המטלית כולו לטלטלו אין היתר הגם שאינו יודע איזה חלק ממנו היה בסיס, מכל מקום הרי יודע שמקצתו היה בסיס, גם אם הוא מעט, משא"כ חלק ממנו הוה ליה ספק וקיל. וביותר במה שהסרת המוקצה ע"י גוי אין בה ספק, ותמיד בשחרית שבת קודש מסיר הגוי המנורה, הצטרפות בכך קולא, ובמקום אחר כתבתי סברא זו. וביותר עוד כשהטלטול בסגנון כלאחר יד קצת גם שלא ע"י מטלטל אחר. וכשצריך למקומו קולא בכך לכולי עלמא בכל מוקצה. וע"י שאין בסיס רק מעוטו י"ל שגם טלטול פשוט בכל גוף המטלית, כיון דאין בידו מהבסיס הוה ליה הטלטול של הבסיס כלאחר יד, כן י"ל באולי:

ע"י מוקצה שהגיע על מטלטל אחר בין השמשות, אין המטלטל בסיס ומטלטלו גם שהמוקצה עליו. ומכל מקום צריך להיות צריך למקומו שבכך קיל טלטול מוקצה ע"י דבר אחר או כלאחר יד. וכן הוא בזבוב על מפה ושולחן ורשאי ג"כ לכוון להפיל המוקצה. והגם שאינו מטלטל רק בשביל כן, מ"מ הסרת המוקצה ממטלטל הצריך לו הוה ליה צריך למקומו. וזבוב ממשקה צריך להיות שפיתת משקה עמו שלא יהיה כבורר לפי דעת יש אומרים כן [בסימן ש"ט ט"ז סקי"ג]:

ויזיב חי יכול להניח אצלו כלי שיעלה הזבוב עליו ואח"כ יטלטל הכלי להפיל הזבוב מעליו. ובמשקה אין לשפוך כל כך שיצא גם הזבוב, כי אולי ע"י טלטול המשקה ימות הזבוב, וגם אם זבוב אינו מזכר ונקבה לכתחילה אסור להרגו. כעת ספק לפני שאולי זבוב ע"י זכר ונקבה או עכ"פ יש מהם גדולים שכך הם, והוה ליה כהורג גמל. ולהניח אצלו שיעלה כנ"ל עדיף, ובכך הוה ליה צריך למקומו בהמשקה, שאין נוח לשהות כשהזבוב שם. וביותר שיש חשש בטלטול או תנועת המשקה כנ"ל. ולכמות המשקה (גם כפה צר שאין חשש אהל טפח על טפח) יש חשש חניקת הזבוב ע"י כיסוי שמגרע שם האויר, ואולי בשעת הרחק דצריך לכסות שלא יפלו לשם עוד ויתנגדו לנחיצה אז, ואין אז מהר מה להניח שיצא, וכן אם צריך לטלטל מהר, אולי י"ל גם אם זבוב ע"י זכר ונקבה, מכל מקום ספק פסיקא לקולא, אולי שלא בטלטול וכסוי ימות הזבוב תיכף, ואולי גם ע"י טלטול וכסוי לא ימות. ואם ספק פסיק רישא קיל (במקום אחר כתבתי שאולי כן. ומ"מ נוטה דהו"ל ספק בדאורייתא, כי פסיק רישא גם דלא ניתא ליה חמיר כמכוון. ואנו אין בקיאין אם הוה ליה פסיק רישא. ומכל מקום אם הוא פסיק רישא חמיר והוה ליה הספק לחומרא) הוה ליה בכך רק ספק פסיק רישא:

כזה שמטילים ליחה מהחוטם לכה שקוראים פצילי"ט לא שייך בזה שהפצילי"ט יהיה נעשה כבסיס לדבר האסור בטלטול, כי כתבו התוספות בריש ביצה [ב, א ד"ה וביח חלל] בתירוץ אחד האחרון דשם, שכל שאין צריך שיונח המוקצה על ההיתר אינו נעשה בסיס ע"ש. וכן כתב המג"א ז"ל [ס"ק ו] שכשאין כוונתו שיהיה מונח שם דוקא, אינו בסיס. וכן הוא בהנ"ל, שהגם שבשעשה שמטיל הליחה מהחוטם ואינו רוצה להטיל הליחה בידיו מצד פינוק או מצד שלא יצטרך נטילת ידיים או מצד שהוא בין רבים, והונחה הליחה מרצונו על

Handwritten notes at the bottom of the page, including the signature 'אברהם' and other illegible text.

ליופיו. אבל אסור לגדלן בשביל להורגן ולמכור הבשר, דאסור לעשות סחורה בדבר האסור לאכול כמ"ש כיו"ד סימן קי"ז:

לא **זו עו"ד** כתב שם (ט"ו) מטלטלין בשר תפוח, והיינו מסריח, מפני שהוא מאכל לחיה. ומטלטלין בשר חי, בין תפל בין מליח, לב מפני שראוי לאדם. וכן דג מליח, אבל התפל, אסור לטלטלו. עכ"ל. ואצלינו שאין חיות מצויות, אסור לטלטל בשר תפוח. אבל הטור לא **והשו"ע** סעיף ל"א כתבו מפני שראוי לכלבים, וכלבים מצוים בכל מקום, ומותר לטלטלו. והרמב"ם נקיט לשון הגמרא [קמ"ג], ע"ש. ועל הטור ושו"ע י"ל, שבזמן הגמרא היו חיות מצויות, לפיכך אומר מפני שהוא מאכל לחיה. ובזמן הטור ושו"ע לא היו מצויות, לפיכך כתבו לכלבים [קמ"ג] נמנעל ס"ס (פ"ה ט"ג ג"ה י). אבל לא כן משמע לשון הגמרא, ע"ש. ואמנם בתוספות שם (ד"ה נ"ה) פירשו דתפוח אינו מסריח, אלא הוא בשר תפל, וכן הוא בפירושי רש"י שבריי"ף (ג"ה ד"ה נ"ה) ע"ש, וצ"ע [ועיין דרשה (ה"ה י)]:

לדינא, לדידן כל בשר חי מוקצה הוא, דאין אנו אוכלין בשר חי כלל, אפילו בר אווזא"י, וגם לכלבים לא יתנו, שחסיים על זה, וסברא זו כתבו בעל המאור (ט"ו ד"ה כ"ה) והרא"ש [ועיין מנ"א סקני"ן]. וביצה חיה כשנולדה מאתמול, נ"ל דאינה מוקצה, דכמה בני אדם שותים אותם חיים. ושומן צונן חי, ג"כ אין אוכלין אותו, והוי מוקצה [ס"ס]. ואינו יהודי שהרג בהמה בשבת, מותר בטלטול [ס"ס], ועוד שאינו מוקצה מדעתו כלום:

ג **קמ"ג**, אע"פ שאין יוצאין בו אף לכרמלית לג [ס"ס סקני"ן], מ"מ אינה מוקצה ומותרת בטלטול. והטעם נראה, שהרי בבית ובחצר אם ירצה לשאת אותה מי ימחה בידו. ויש מי שמתיר אפילו לכרמלית [ס"ס נ"ס רש"י] ואפילו למי שאוסר [ס"ס], מ"מ בחצר ובבית מותר, ואין לגזור שמא יצא ברשות הרבים, דאין לגזור זה בדבר שהוא מחזיק לרפואה, ועכ"פ רחוקה היא מן המוקצה. ופשיטא שכל מיני רפואות, מותר הבריא לטלטל כשצריך ליתנם לחולה:

במקום שאינו משתמש ב אשפה שבחצר, או בטלטול. וכן בבית הכס: שצריך לישב אינו נקי, מותר לנקות המקום [שנ אינו מקום שיושבים שנ התנוק שלא יתלכלך, לפ א"כ ע"י אינו יהודי, (אך בא וי"ש להספק בגר מערב שבת, מבעור יום, שידע שיצנ אם לא ניקה מבעור יו בשבת. ובגמרא [קמ"ג]: כשנמצא בשבת, ע"ש, ונ יכול לעשות מבעור יוב אלא א"כ ע"י אינו יהו ס"ג לא משמע

לה כב וא"פ שהותר להוצי הכלי שהדבו עביט של מי רגלים. מ" לא הותרה, דמוקצה ה לתשמיש. אלא א"כ נת ראויים לשתיית בהמה" הריעי או המי רגלים הע אבל אם אותה בידו ולהניחה במקום המיוחד שאם רק אותה בידו, אחר כמ"ש בכעוף י"ה. תשמיש לשפוך בה בטלטול. ומעשים בכל י ומחזירים הכלי למקומה אם צריך להנוק לצרנ לטלטלה, שכל מה שלצו מותרת בו

ז **כ"ב** דבר מטונף, כמו ריעי, וקיא, וצואה בין לד של אדם בין של תרנגולים, וכיוצא בהם, וכן של בהמות ושל כלבים וחזירים. וכן עכבר מת, וחולדה מתה, ואפילו תרנגולת מתה, וכן כל מיני נבלות. אבל צואה של סוסים, נראה שאינם מסריחים, ולא חשיבי כגרף של ריעי, ואפשר דהאיסטניס קץ נפשו גם בזה. וכל אלו אם מונחים בבית, או בחצר מקום שמשתמשים בו הדיר, מותר להוציאם בידים לאשפה, או לבית הכסא. ופשוט הוא שאם יכול לעשות ע"י אינו יהודי, יעשה על ידו. וכן מוטב ע"י קטן, מעל ידי גדול. והטעם שהותר להוציא בידיו, דגדול כבוד הבריות. וכן אם הם במבוי במקום דריסת הרגל, מסלקן לצדדין. אבל אם מונחים בחצר

נה וגם מה שכתב על בשר חי תפל מפני שראוי לאדם, וכ"כ רבינו הבי"י, יש תימא, דבגמרא שם אמרו דזהו רק בבר אווזא, ולא בשאר בשר, ע"ש. ולכן באמת כתב הטור על תפל, מפני שראוי לכלבים, ע"ש. ואע"ג דעומד לאדם, כבר נתבאר דקו"ל כרבי שמעון דמוכן לאדם הוי מוכן לכלבים. אלא שיש מי שאומר דזהו כשרוצה ליתנה לכלבים, כגון שמתה, אבל בשר תפל הא לא יתנה לכלבים, וא"כ גם לרבי שמעון הוי מוקצה [ט"ו סק"ג]. ואיני רואה הכרח בזה, דאטו מכרחינן ליתן לכלבים, דכיון דרק ראוי לכלבים אינו מוקצה. וראיתי שהביאו גירסאות אחרות בגמרא בענין זה [גליה נ"ה סק"ט], ועיין דרשה [ס"ס], וא"כ אי אפשר לנו לעמוד על הברור בכוונתם. מיהו

שאינו מוכחה ודאי, אף לכר וסק"ג] כתב דמהשו"ע כ"ס"כ ציאת בני רגלים, שדי להחזירו כמו שכתב בבית יוסף, והאליה המשתמרה, לא יבוסנו שלא לו ועיין באליה רבה ובפמ"ג שם

פסקי משנה ברורה
במקום הרחק יש לסמוך על הכקליון. [ו"ן במשנ"ב (סקנ"ט)] פסק ג"כ להקל, והוסיף שם דבספר שלחן עצי שטים כתב דזה בכתב קמיע שלא בדקיהו ולא הועיל, אבל בקמיע

מגזרות פ"ר צ"א
צ"ז וצ"ח

במקום שאינו משתמש שם, וכל שכן אם מונח באשפה שבחצר, או בחצר אחרת, דאסור בטלטול. וכן בבית הכסא עצמו, אם על מקום שצריך לישב אינו נקי, ואי אפשר לישב שם, מותר לנקות המקום [שם פק"ט]. ואם המקום אינו מקום שיושבים שם, אלא שמתירא מפני התנוק שלא יתלכלך, לפנות בידים אסור, אלא א"כ ע"י אינו יהודי, (אך) [או] יכפה עליו כלי:

כגון אין עושין גרף של ריעי לכתחלה, והיינו לו להביא דבר שעתיד לימאס, בכדי שאח"כ יהיה מוכרח להוציאהו, ולמה לנו לגרום טלטול מוקצה בחנם במקום שאין הכרח, וכ"מ אם עבר ועשאו, מותר להוציאו. וכן במקום הזיק, מותר לעשות גרף של ריעי לו לכתחלה בכדי להציל מן הנזק. כמעשה שהובא בגמרא [נ"ג ל:]: שהיו גשמים יורדים בבית הריחים והיו הריחים מתקלקלים, והתירו להכניס לשם מטתו ולקבוע שם ישיבתו, ויהא מותר להוציא הריחים משם, וכן כל כיוצא בזהו. ודוקא לעשות שם ישיבת קבע, אבל בישיבת עראי לא הותרה. [עין מג"ה פק"ג שכתב הלשון כדי להזכיר אינו מדוקדק, ולא ידעתי למאי, שכן גם לזמן המור והג' וה"י ע"ש, וכן מוכרח דו"ק]:

כא ויש להסתפק בגרף של ריעי כשהיתה מערב שבת, והיה יכול לנקותה מבעוד יום, שידע שיצטרך לישב שם בשבת, אם לא ניקה מבעוד יום, אם מותר לנקותה בשבת. ובגמרא [קנ"ג]: משמע להדיא דדוקא כשנמצא בשבת, ע"ש, וכן מסתבר, דכיון דהיה יכול לעשות מבעוד יום לא נתיר לו בשבת, אלא א"כ ע"י אינו יהודי. [ומה שהנאלך נסעיף ס"ג לא משמע קו, י"ע]:

כד מבנים אדם מבעוד יום מלא קופתו עפר, לו ועושה בה כל צרכו בשבת, ואינו מוקצה, כיון דאומניה מבעוד יום. ואפילו למאן דמצריך מעשה, אינו מצריך ככאן, דעפר אינו ראוי למעשה, וכל שכן אנן דקיי"ל דא"צ מעשה כמ"ש בסעיף מ'. אמנם בעינן שיחד קרן זוית להעפר, ששם יונח ומשם יקחהו למה שנצרך, דאם לא ייחד לו מקום הרי הוא בטל אגב הקרקע ואסור לטלטלו. ומהאי טעמא לא מהני גם אם יאמר מערב שבת הנני ככין את כל העפר הנמצא בחצר לתשמישי, ואפילו אם בענין אחר מהני, ככה"ג לא מהני, משוב הבטל אגב ארעא. ויראה לי דבבית שיש רצפה, א"צ קרן זוית, דבשם לא שייך ביטול להקרקע, שהרי אינו מונח על הקרקע. והצוברים חול במקום אחד ומטמינים בו פירות, כמו צנון וכיוצא בזה, מותר ליתלם בשבת, שהרי החול הוזמן לכך ואינו מוקצה. ועיין בסימן תצ"ח סעיף ל"א:

לה כג וא"כ שהותר להוציא גרף של ריעי, והיינו הכלי שהדבר המאוס בתוכו, וכן עביט של מי רגלים. מ"מ להחזיר הכלי לבית, לא הותרה, דמוקצה הוא, כיון שאינו ראוי לתשמיש. אלא א"כ נתן להוכנס מים, והמים ראויים לשתית בהמהו. וזהו אם כששפך הריעי או הכי רגלים העמיד הכלי על הקרקע, אבל אם אוחזה בידו עדיין, מותר לטלטלה ולהניחה במקום המיוחד להו, כדין כל מוקצה שאם רק אוחזה בידו, מותר לטלטלה למקום אחר כמ"ש בסעיף י"ה. וכן אם הכלי היא כלי תשמיש לשפוך בה שופכין, ג"כ מותרת בטלטול. ומעשים בכל יום ששופכין השופכין, ומחזירים הכלי למקומה לשפוך בה עוד, וכן אם צריך לתנוק לצרכו, מותר בכל ענין לטלטלה, שכל כה שלצורך האדם שצריך לזה, מותרת בטלטול:

פסקי מינה ברורה

אין לומר בגמרא משמע האפילו אם לא טעה כדי להוציאו, אלא הכי השעי' לבסוף להוציאו, גם כן אסור. [וכן בב"ה"ל וד"ה לן עיניו כתב דהג"ה ס"ל דדעת השו"ע הוא האפילו במקום הפסד אסור לעשות לכתחילה, ולא הותר אלא באופן שכתבא עכ"ל אל הגרף כדמעשה בגמרא. [וכן עיין אית כ"א. [וכן בב"ה"ל וד"ה גמ' כתב דיש לעיין בזה טובא,

שאינו מונחה ודאי, אף לכרסולית אסור. [וכן במשנ"ב ופקד"ה כתב דהש"ס משמע האפילו אין צריך להוציא כי צ"א וכו' רגלים, שהרי להחזירו ע"י מים, ויש מחזירין בזה כמו שכתב בבית יוסף, והאל"ה רבה הכריע דאם הוא מקום הטהרה, לא יבטלוהו שלא לזנוק. [וכן במשנ"ב ופקד"ה ועיין באל"ה רבה ובפ"ג שפסקין בזה. [וכן במשנ"ב

עייב תוסי' ד"ה וכו"ש בסטרי הדרישות, יע"ע להלן סימן כ"ב
 א"ת א"י וכו"ש באגרת שבתך כעטפת, ואף מהך ההתם
 יש לאסור בתיטול. ואם הושש שפא יש עם דבר נתון
 לצורך הגוף ביתר, ויפתתנו ע"י נכרי, ובבדינה זו שאיכא
 טעלעפאן כבעט בכל בית אין לחיש לדבר מהך לצורך
 הגוף כבש, ואסור לקרות ולטלטל אף לאגרות שבתך
 התחום, וכו"ש באגרת שבתך לתחום, וכו"ע לא יפלטו
 בזה.

ג. הלוי' הריסום העשויים לצל בשבת

הנה מותר להקטף הריסום העשויים לצל ברוב
 (ויניטען בליינדס), ולכן אין מוקצה, ואף שוודאי
 אסור להניח תליתן על יום השבת, ואף אם נודמן
 רשלא בכונה נשאר על יום השבת, אסור משום
 טירחא. מ"מ כשנפלו מאיזה חלקן בשבת, שלכא
 טירחא גדולה, וגם נודמן זה בשבת מותר. ומועיל
 זה שלא יהיה מוקצה.

**ד. אם מותר להעתיק במסות שולחן יקר
 להטמטום אחרים**

והנה סתם מפיות (נעפקינס) הוכנו לכל
 ערכים. אבל אלו המפיות שאין משתמשין אלא
 כשאיכא אורח חשוב יש לאסור לשאר השמטין.
 ה. אם מותר לטלטל הדפוס שיש בה דפים הקלים

והנה הדפוס (לוס ל"ך - יע"י נג"א סימן ט"ה ס"ק
 י' דני' חק' ח"י מוקצה) שאפשר לשחק הדפים בנגו,
 מסתבר שהלוי לאיזה צורך חיברן רק באופן זה.
 דאם הוא מחמת שאינו רוצה לחברן באופן יותר
 קבוע, מחמת שאולי יכתוב דבר שאינו ראוי כל
 כך ויוציאם מושב, אין זה חיבור, גרתיך לשולפם
 ואי הדפוס הקלים קודם השבת, ואם כך חיברם
 מחמת שבעת שירצה להדפיס מה שכתב יהיה לו
 קל להוציאן ולהעתיק משם לדפוס, הוא עדין
 בלי אחד לרוב הזמן, ולא צריך לשולפן קודם
 שבת.

כ"ט. א. אם לטלטל גרם של רעין על ידי כפן

והנה הגם שצידק העירך הטייתן (וכן ט"ה ס"ה
 כ"ז) שאם יוכל לנרע מעצמו טיטול גרם של רעין, ע"י
 שייטיג נכרי לזה, נכפין בר לעטית. כ"כ אין לבקש
 נקטן לעטית כך, שיש לחיש שחכטן יענה ויחטוב
 שיתיר לו לטלטל מוקצה, ודלא כערך השולחן
 שאינו מחלק בין נכרי לקטן. L

**י. אם מגדים שנשארו בעטת במסות ייבוי
 כביסה הם מוקצה**

והנה בגדים שנשארו במסות כבסינה היבוי מותר
 להציאם משם בשבת, יאם ישבו אסור, ודחטוב

פשוט, וכשהשאר בכונה יש לנו לתלות בהתמא
 דלא היה בדעתו לאוסרו, אלא דעתו עליון דאם
 יצטרך יקח אותם ללבוש, ואם יאמר שמה שלא
 לקחם היה משום ידיעתו שלא יצטרך להם, יש
 לאסור.

יא. אם מותר לפתח דלת במסות בשבת

והנה נראה דאם ליכא בראית עין, מותר לפתח
 דלת במסות ולהוציא משם דברים שצריך (כסאוי בדליק
 או במסות על די חלוקה הדלת), ונראה שמותר
 לסגור הדלת אח"כ ג"כ. דעצם המסות אינה
 מוקצה, וכשהיא בחצרו רגילין להשאר שם
 דברים כיוון שהוא מקום שמור בחצרו, דוודאי
 הרבה אינשי עושין כן, ומטעם זה אף אם יודמן
 מקום שיתמהו האינשי שפיהם הדלת בשבת, אף
 לאסור במקום שלא יראו, ואינו ככל דבר האסור
 מפני מראית עין, משום שאין לאסור ממש בזה
 (יע"י ע"ד אגרות כ"ה א"ת ח"א סימן צ"ו בטעם שאין בראית
 העין כדבר שבו).

**יב. אם צריך להניח אחריו בלי היתר, כדי שלא
 לטלטל בלי שמלאכתו לאיסור לצורך גופו**

והנה בה שמוכר כ"כ סימן ט"ה ס"ק י"ב דחוקא
 באין לו בלי היתר מותר לטלטל בלי שמלאכתו לאיסור לצורך
 גופו, נראה, שאין לטרוח הרבה בהשגת בלי היתר, ורק
 אם נמצא בקרובים מקום בלי טירח רב, יש לו לשמש
 בכלי היתר ולא בכלי שמלאכתו לאיסור, ומסתבר
 דאם אין לו בלי היתר, אף שיכול לשאול אצל
 אחר מותר לטלטל בלי שמלאכתו לאיסור, דלכן לא
 כתב המ"ב ומיירי שאין יכול להשיג, אלא כתב
 ומיירי שאין לו.

**יג. דבר התלוי על הקו לניי דרך כפע, אם הניי
 מוקצה**

והנה יע"י אי תמונת נקבע להם מקום בקיר,
 אינם מוקצה כמסוד, וה, התליתן עם היא לניי.

**יד. אם יש להקטף טיטול מוקצה על ידי הנהגת
 סיכה בכלי שיהן מוקצה כ"ז**

והנה כשאכא פירות שיש להם קליפות שאינו
 ראויים לטאבל כסוד, יצטב להיפם ולהניח הקליפות כ"ז
 שיהיה מותר להטותן אח"כ מן הטייתן בדדים (ע"י סימן ט"ה
 טע"ז כ"ז וכו"ש בהנהגת כ"כ קט"ו), אין להניח הקליפות
 בכלי, דאז אינו כ"כ באים ודא וזה חומר פשוט להטותו
 מטעם גרם של רעין, וגם יהיה נחשב הכדי או כבסיס רא
 נדון מוקצה כבסיס, דאין כסוד להני שבת (ע"י כ"כ סימן ט"ו)
 כ"כ קט"ו, אלא טעם אסור טיטול חומר לאיסור בזה
 כשהאיסור הניי ע"י, ואין היתר להניח בכלי ג"כ כ"כ

אצור ג"כ אורח ג"כ חלק ה' כ"א

בעוה"ש"ת

ספר

שאלות ותשובות תשורת ש"י

מהדורא קמא

חיבור הכולל שו"ת על ארבעה חלקי הש"ע

הכינו גם יחד

הנאמן האדיר האמיתי, בני ועוקר הדום, שר המורה והחוראה, אחד המורה מנהלי
המסכים שבחורו, ידו רב לו בגולה ובנסתר, הצדק המפורסם קרום אמה לו
בקש"ת רמי שלמה יהודה טאנאק ועללה"ה
דיינא רבה, וראש בית דין דק"ק סיגוט יע"א
בעל המחבר ספרי ערך ש"י על ארבעה חלקי ש"ע
ועל הש"ס ועל המורה וי"ך בדרך פה"ס

כבר נדפס זה שלש פעמים
ובעת יצא לאור בפעם הרביעית
ברפוס נאה ומחודת, עם תוספות מרא מקומות ומפתחות
ותשובות חדשות מבת"י, אשר עדין לא האו אור עולם
ועוד כמה מעלות טובות, כמבואר במחשבות בהתחלת הספר

ע"י נבו המדבר
יהושע טאנאק
בחילקין נא ירק

בית אה"כ יהו"ה שיער"י ציר"ן (שנים הנתינים בחלום, בבת"י) (תש"ע) לזק

שלא בפניו כיון שרונה לעשות שלא מרצון חבירו, דאסור מכה החיוב, דזה אינו, דהא הר"ן (ד"ה ה"א) ורמ"ם (ד"ה המורה) הביאו על גמרא זאת הירושלמי (מדרש ש"ה ה"ד) דהטעם דאין מתירין שלא בפניו משום חשד ומשום שיתבניש. והלא אין זה הטעם אלא משום החיוב, אלא על כרחך דחיוב ליכא.

גם הריטב"א ע"כ לא ס"ל הא דהריב"ש, דהא כהב (דף כ"ה ע"ב מדפי הר"ף ד"ה ויכחולמי) ללא בעינן דעמו רק בפניו, וראיה מדאמר ליה קודשא בריך הוא למשה לך טוב מזרימה, במדין נדרת לך והחר נדך במדין, דאלמא כי הוה במדין משתרי בעל כרחו, דאי מדעתיה למה ליה התרה, הרי יתרו יכול להחיר נדרו שלא על פי חכם כדאיתא לעיל (דף ס"ג ע"ב). וליכא למימר דמשה לא הונרך להתרה, דהא מהחם מוכח תלמודא לעיל (דף ס"ד ע"ב) דפותחין בגולד אליבא דרבי אליעזר, ולרבנן אמרי דלאו גולד הוה, אלא ודאי ש"מ דלא בעינן דעמו ורצונו, וכן דעת רבנתינו וגדוליהם ז"ל דלא בעינן דעמו אלא בפניו, עכ"ל. ואם איתא דגם כשהותר נדרו מחיוב מכה שכירות, א"כ צריך רצון יתרו למחול לו, וא"כ התרה למה צריך.

ו**לכאורה** י"ל דלאו משום דאין חיוב חל על דבר שלא לעשות, אלא כמ"ס בית יעקב בכתובות (דף ק"ט ע"ב) אהא שכתבו תוספות סם (בד"ה תשב) דאם קדשה אחר זמן לאו דברים הנקנין באמירה הן, דמשמע אפילו מבעל לאשמו. ואין להקשות הא אין האשה רוצה להנשא רק באופן זה, אף בלאו דרב גידל יחייב, דהא אפילו בציאה של איסור, אם פסק לה, נתחייב מה שפסק, ולמה יגרע ביאת היתר. אך זה אינו, דשאני היכא דעושה קנין ונשואין וכלל קייניטי, כשמתנה איוה דבר כגון שתתן מאתיים זה ולא כפל, או שחבר דבר אחד מדיני חנאי, המעשה קיים ופטור מלתת, דאמרינן פטומי מילי בעלמא הן מדלח התנה בדיני חנאי, כיון דיכול להתנות בדיני חנאי ולא התנה עיי"ש. אבל בחידושי [ערך ש"ן] לאה"ע (סימן נ"א ב"ה ד"ה יבית יעקב) השגתי עליו, דשאני היכא דאמר בלשון חנאי ולא התנה בהלכתו דלא בטל החנאי, אבל פסיקה בלא לשון חנאי הוה כמוכר דבר בעד סך כך וכך, דמיד שזכה הלוקח במקחו מחייב בדמי הפסיקה. ובגוף קושיית הבית יעקב כבר עמדו הבית מאיר והמקנה (סם) וחירלו באופן אחר. לכן לפע"ד העיקר בהמשנה למלך דאם נתחייב שלא לעשות, כיון דלא מהני בו קנין, פטור, ואין בו משום שכירות.

סימן תקפג

בנמצא ציאה בבית הכסא

טו אי דינו כגוף ש"י רעי דמותה דבבבבב בשבת דהוין
שאלה: אם נמצא ציאה בבית הכסא, אם דינו כגוף של רעי דמותה דבבבבב ולחטלולו דהוין בשבת.

בדבר זה זייד האשל הצרהם מצוטטשטש (בסימן ש"ח) לומר דהוא כגוף מלך הראיה באתו רגע, גם שיש גם מלדדים נואה, מ"מ כיון שבמקום ההוא יוכל לראות כשיהיה נקי עיי"ש. ולא נ"ל, דהא בשבת פרק כל כחבי (דף קכ"א ע"ב) וצריש פרק משילין (ב"ה דף ל"ו ע"ב) איתא, דהוא עכברתא דאשתכח צי אספרמקי דרב אשי, אמר להו רב אשי (אפקוה) [נקטה] בלוציתא ואפקוה. ונתקשמי מהא דפ"ה דתמיד (משה ה' - ובדפי הגמ' דף ל"ג ע"א) דהפסכתרא כופין על השרץ שנמצא בעזרה בשבת, ופירש ברטנורה (בד"ה ועל השרץ) שאינו יכול להוציאו משם בשבת, דעל שבות סה גזרו אפילו במקדש. וכן פרש"י בעירובין (דף ק"ד ע"ב ד"ה הן). והרי לא הותר להוציאו כגוף של רעי מפני כהנים והעם העומדים בעזרה. ועל כרחך צריך לומר דאינו מותר רק בציט שדרין בו, כעובדה דרב אשי. ואחר כך מלאתי בצ"ח שצ"ע על תמיד (שם ד"ה ועל השרץ) שהקשה ותירץ כמו שכתבתי, אך כהב דהוא דוחק. אך במשנה למלך (פ"ג מציאת מקדש ה"ב) הביאו, וכחב שהוא תירוך נכון. ואין לומר דשאני הא דתמיד דהיה אפשר בכפיית הפסכתרא, דאם כן למה לא עשה רב אשי כן. ואין לתרץ דרב אשי היה צריך לרית של הבשמים כשהוא מגולה, דאם כן גרף של רעי ועצט של מי רגלים למה מותר להוציאו לאשפה, יכפה עליהן כלי, אלא ע"כ במקום דמותר להוציאו לא הצריכו כפיית כלי, ושאני עורה דאינו מקום דירה.

ר"פ זה אם נמצא עכבר מה או נואה בציט הכנסת, אסור להוציאו בשבת, רק יכפה עליהן כלי. ולכאורה שבתי ורתיחי דיש ליישב הך דתמיד ועירובין דמייירי בשרץ מת דמטמא, וכמו שכתבו סם ר"י והוס' יו"ט דאפשר בכיסוי פסכתא לא התירו לטלטלו, מה שאין כן האו עכברתא דרב אשי דמייירי בעכבר חי, דאסור בשבת לכפות עליו כלי משום זיידה, דאפילו אינו מתכוין לגוד אסור משום פסיק רישא, וכדאיתא בל"ח (סימן שט"ו סוף ג'), הדע מדאמר רב אשי הפקוה בלוציתא, ולא סגי לו לומר אפקוה לבד, אלא ודאי משום דעכבר משמונה שרצים האמורים בתורה צפרשא שמיני (ויקרא י"א כ"ב), החלד והעכבר, דהחובל בהן חייב אף שלא יאל דם אלא נצרך תחת העור דם, כדאיתא בש"ס (ב"ה ק"ו ע"ב) ובשלמן ערוך (שם סימן שט"ו ס"ה), ואם יאחזנה בגופה, והעכבר ודאי ירצה להשמת, ואיש יתק בגופה, אפשר יצא לחבלה, כי קרוב הוא, לכן אמר אפקוה בלוציתא. ואף דליף החם מינה דאפילו בלא מנא מותר ליטלה בידו ולהוציאה, מ"מ למה נקט דיקא בלוציתא. ומשום זיידה ליכא במה שנקטוה בלוציתא, דהא נקטה להוציאה קמן, ואינו רוצה לצודה, אדרבה להשליכה לחוף, ויכרח כונתו דלא ניחא לו לצודה, ופסיק רישא דלא ניחא לו מותר, ועיין תוספות בשבת (דף ע"ה ע"ה ב"ה ד"ה ב' ה"ב), ול"ע ב"ה.

והא דנגרף של רעי החיבו להוציאו (ב"ה דף ל"ו ע"ב) ולא הצריכו כפיית כלי, (דאפשר) [דאפשר] מ"מ יהא רית

סימן תקפה

אי יטלא יודע יום פטירת אביו, אי יבול לנהוג
היארצייט של אביו ביום היארצייט של אמו

שאלה: מי שאינו יודע יום שמת בו אביו, כתב במג"א
(סימן תקס"ה סק"ב) בשם מטה משה (סימן השס"ו)
בשם רש"ל שיברור לו יום אחד בשנה. ויש אחד שאינו יודע
יום מות אביו ולא נהג עדיין שום יא"צ, ועכשיו ידא לו
יא"צ על אמו, אם נכון הדבר שיברור לו זה היום גם אחר
אביו ולומר קדיש אחר שניהם, או מחויב לברור לו יום אחר.

נראה שר"ך לברור יום זולת יום יא"צ שעל אמו, דהוי
דיא"צ מדינא אינו חובה רק מצוה, כמ"ש בכלבו (סימן
ק"ד) והו"צ א"ל בהג"ה (יו"ד ס"ס ט"ז), ובמג"א (סימן
תקס"ח סק"ב) כתב דאינו רק מנהג, מ"מ נראה דעכשיו
שנפשט המנהג בכל מושבות ישראל אשר שמענו, קצתה
חובה, ואפילו מי שעדיין לא נהג יא"צ מחויב לנהוג, וכדאימת
בטור או"ח (סימן רל"ה) לענין חפלת ערבית רשות בשם רב
אלפס (ברכות דף י"ט ע"א מדפי הר"ף - שנת דף ד' ע"א מדפי הר"ף)
דהאידינא קצתה חובה. וכ"כ הרמב"ם (בפ"א מהלכות חפלה
הלכה ו"א). וא"כ ה"נ אף דעדיין לא נהג יא"צ, חובה עליו
לעשותו. ומה שכתב המטה משה בשם רש"ל לברור יום אחד,
הוא לפרוע אותו הסוב.

והנהי אמת בפרק קמא דהגיגה (דף זי"ג ע"ב) דכל דבר
שבחובה אינה באה אלא מן החולין, ואינו יכול לפטור
עצמו במעוה מעשר, כיון דמעוה מעשר בלאו הכי מחויב
להוציאה. ואם כן ה"נ הרי יא"צ ביום שמתה אמו מחויב בלאו
יא"צ אביו, וגם יא"צ של אביו מחויב, ואינו יכול לפטור יא"צ
אביו ביא"צ אמו, ולא דמי לאם אביו אמו ואמו ביום אחד,
דהתם האי יומא דקגריס, ולא נתחייב כלל ביום אחד.

ואיין לומר נהי דקצתה חובה, לא חמיר משאר איסור דרבנן,
כיון דמן התורה אינו חובה. וכהאי גוונא כתב בנתיבות
(סימן ר"א ביאוריה ס"ק א') דקנין דרבנן ודאי לא גרע ממנהג
שנהגו. וכ"כ ברבי יוסף על יו"ד (סימן רי"ד ס"ה) דדבר
שנהגו איסור אינו רק באיסור דרבנן, וספיקו לקולא. ואם כן
ימא שמת ביום זה שמתה אמו מת גם אביו.

ואיין לומר דמליין ברוב ימי שחא דשאר ימים מת, דהא
כתב המג"א (בסימן שד"מ סק"ה) דהא דאם אינו יודע
מתי שבת, איסור לעשות מלאכה, ה"ג דרוב ימים הם שול, זה
מקרי קצוה. ואם כן כמו דהוה קצוה שמתה על מחנה
לחומרא, ה"ג לקולא, וכמו שכתב הש"ך צו"ד (סימן ק"י
סקט"ו), וכן מובא בפרק קמא דכחובות (דף ט"ו ע"ה).

רע, או לאינא דעמיה דאינש טפי אם יהא צבית אפילו
מכוסה, או יש בו משום כבוד הנריות שלא ישאר צבית. ועיקר
נ"ל דגם הך דפרק משילין מיירי בעכברתא מתה, דאם היה חי
היה אסור לתופסה משום לידה, דנשעת חפיסה רוחה ללודה
ומתכוין לכה, והעכבר הוא צמינו נילוד, ואף דהוי מלאכה
שאינה צריכה לגופה, מכל מקום לכולי עלמא אסור מדרבנן
עכ"פ, ואם תמלי לומר דמכל מקום מותר דהוי רק מתעסק,
ה"נ יהא מותר לכפות עליו כלל.

סימן תקפד

התן שקיבל נדן מהאפוטרופוס של בלתו היתומה,
ואח"כ הודו בו ההתן מהשידוך, והיא תובעת
הצי מההנהג שנישאה בנדן זה בינתיים

אפוטרופוס של יתומה שידך אותה, ונתן בעותיה ליד
ההתן לנדן, ובסק לו ליתן עוד בחנות
להתתן, ונהארך הדבר, ולא היה יכולה ליתן המתנות, וביטל
ההתן השידוך, ומהודר המעות שקיבל, והיתומה תובעת הצי
רויה שדוריה ההתן בהבעיה.

נ"ל דלר"ך ליתן, דצו"ד (סימן ק"ס ק"ט סי"ט וכו"ו סס ס"ק י"ז)
אימת, אם הלוח אפוטרופוס מעוה יתמי צבית קלוה,
צריך הלוח ליתן חצי ריוח. ומשום דל מה שהתנה באיסור,
וכיט דין אביהן של יתומים, וכאלו התנו בחצי ריוח, וכמבואר
במרדכי (בבא מציעא סימן ש"ב). וב"י בנח"מ (סימן ר"ל ס"ב
מחודש א') כתב: אפוטרופוס שהלוח מעוה יתמי צבית קלוה
או שהלוח לו סתם ולא התנה עמו, עיין במרדכי פרק איזהו
נשך. והובא במשנה למלך (פ"ד מהלואה הי"ד). והוכיח מזה
דגם הלוח סתם דינו כהלוח צבית קלוה. וכן מוכח מן מהר"י
כן לב (ח"א כלל ח' סימן כ"ה) [נ"ה] ובכלל י"ז סימן ס"ג).
רק ממ"ש בח"ג (סימן קי"א) לא נראה כן, עיי"ש. וא"כ נראה
דאין ספיקו שלו מוציא מוודאי של הב"י. ועוד דגם במהריב"ל
יש רוב, דשני פעמים כתב דגם בסתם צריך ליתן חצי ריוח, והוי
כחד פוסק במקום רבים דאינו יכול לומר קיס לי כותיה.
ובשו"ת ארי' דבי עילאי (חלק יו"ד סימן ז') העלה גם כן דגם
בסתם צריך ליתן חצי ריוח, וחידך סחירת מהריב"ל עיי"ש.

ויצד נראה דכאן עדיף, דנשלמא הלוחה סתם ללא נתתו
בנתינת המעות שירוה הלוח לנורח היחוס, ולא נתן
כלל המעות לטובת היחוס לעשות לו פירות, משא"כ הכא
דינתן לנדן כדי שישא היתומה, ויתחייב בשאר וכסות, ויתן לה
כתובה ותוס' כתובה, וזה פריה של המעות, ואם כן עכשיו
דנכתל השידוך יתן פירות חצי ריוח כאלו התנו צבית קלוה,
דהטעם כיון שהתנו צבית קלוה אף דבטל התנאי, מ"מ כיון

בעזרת ש"ח

עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ

שו"ת

נשמת שבת

חלק ג (ב)

הלכות מוקצה

*

כולל בירורי הלכות בהלכות שבת המצויים
(השייכים לשו"ע סי' ש"ח - ש"ב)

*

כל אלה חוברו יחדיו בעזרת ד' יתברך ויתעלה
ע"י הצעיר באלפי

ישראל דוד הארפענעם

רב דביהמ"ד "ישראל והזמנים"

מח"ס ישראל והזמנים ג"ח. שו"ת ויברך דוד ה"ח

ספר חינוך ישראל, סי' נשמת ישראל ג"ח

שו"ת מקדש ישראל ז"ח, וש"ס

ברוקלין נ.ג. - אלול תשע"ב לפ"ק

דפוס הכתב

כי הוא עלה וצ"ע מנא לן דמאיס ואולי דפלוגתייהו בהנ"ל.

לסלק דבר מוקצה שגורם ריח רע

בס' ארחות חיים מביא מתשו' לב חיים (ח"ג סי' פ"א) דה"ה כשמגיע לו ריח רע מהגרף מותר לטלטלו (פי' אף שאינו רואהו בפועל) וכ"כ בערוה"ש (שח-ס) ובס' מנח"ש, ועיי"ש שאף אם הגרף בחצר ונכנס ריח רע ממנו להבית מותר לטלטלו משם, וכנ"כ בס' ש"ש"כ (כב-מב) ובס' מגילת ספר (גב-ג) הובאו בשו"ת ע"מ.

דבר שעתידי להסריח אם ישאר שם למשך זמן

בשו"ת שואל ומשיב (תנינא ח"ג סי' ל"ג) כי דדבר שאם ישתייר בביתו יסריח וימאס מותר להוציאו עכשיו אף שעדיין אינו מאוס עליו, ועי' בס' שדי"ח שחולק עליו, אבל מדי המ"ב בבה"ל (סוס"י תקכ"ו) יוצא כהשו"מ להיתר, וכ"כ הגרשז"א בס' מאור השבת (ח"ג ע' תי"ד) [ולפי זה אם נשאר בביתו פעמפע"ד משומש מגולגלת ומעוטפת באופן שאין רואין מבחוץ שום טינוף אבל אם ישארוהו בבית הסריח מותר להוציאו עתה].

וצ"י במנחת שבת ובספרו עצי עדן (על הלכות נט"י בסופו) אי מותר להוציא התול מכיתו מפחד שמא תטיל שם צואה [ובס' או נדברו סוף ח"א מתיר להוציא גרף של רעי במקום שאין ישיבתו קבוע שם כשיש חיש שהתינוקת ישפכוהו, וצ"ע].

רוחשים ובעלי חי

כ' בס' תהלה לדוד (סי' שט"ז סק"א) שמותר להסיר מעליו רוחשים שאינם מזיקים ולא עוקצים מטעם גרף של רעי, וצ"ע אם גב בעלי חיים מעופפים בכלל זה.

ל-ל-ל

סימן תנ"ז

דשאלה - בהיתר טלטול גרף של רעי אם לכתחלה צריכין להשתדל לטלטלו באופן היתר (אילמלי היתה גרף של רעי).

תשובה - אי"צ, אבל מ"מ אם אין טירחה יתירה יחמיר. הנה

בשו"ע (סל"ד) מבואר שמוחר להוציאו ביד ממש, אף בלא כלי (ועיי"ש במ"ב סקל"ב דלא תימא דלא התירו לטלטל רק אגב כלי), והוא גמרא מפורשת (ביצה דף לו:) סבור מינה.. אגב מנא אין בפני עצמו לא, ת"ש דההוא עכברתא.. נקטה כצוציתה (כוננה) ואפקוה.

מיהו לכאורה מדקיי"ל דאין עושין גרף של רעי לכתחלה, הזינן דהיתר טלטול גרף של רעי אינו בגדר 'הותרה', אלא בגדר 'דחוייה', וממילא מסתבר שאם יש לו עצה אחרת (כגון לטלטלו בדרך טמיה"צ או כלאחר יד) שצריך להשתדל שלא יבוא לידי כך [וכדקיי"ל מה"ט בעניני פקו"נ דמאכילין אותו הקל הקל תחילה, והטעם דפקו"נ בשבת דחוייה לא הותרה], ועי' ערוה"ש (ש"ח ס"ס) דטעם היתר טלטול גרף של רעי משום דגדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה, ממילא נמי שאינו אלא דחוייה, וכזה כי בשו"ת אג"מ (או"ח ח"ה סי' כ"ב אות י"ג) דמוטב שיוציאנו ע"י גרירה בסכין [וכן המנהג כדיוצא מס' ארחות רבינו (ח"א ע' קמ"א) משמיה דהחזו"א ז"ל, ועי' בדברינו בס"י קס"ח], ואף לפמ"ש"כ בס' תהל"ד (ש"ח סק"מ) דלא הטרחהו להוציא הגרף כלאחר"י או לטלטול מן הצד ויכול להוציאו כדרכו, וכ"כ בס' שולחן שלמה (ש"ח סל"ד אות ס"ט), מ"מ י"ל דאם אינו טירחה מיוחדת שיש להשתדל ברבר, ועי' נמי בס' או נדברו (ח"ט סי' ל"ג) שעדיף לטלטל גרש"ר בדרך לטלטול מן הצד.

אם יהדר להוציאו ע

וראיתי בס' ערוך השל להוציא ע"י ע מוטב להוציא ע"י קטן להלכה בשו"ת מנח"י (ח) ע"י קטן צ"ל טעמו כיון לספות בידיים איסור ד ואיסור מוקצה לעולם אי בתשובות בעל האג"מ ש (אות ל"ט, וכעת בתשו" א ט') שהסכים עם הערוה"נ בנוגע קטן, שיש חשש י לטלטל מוקצה [אלא שצד אולי נמו לא הטרחהו

אבל הגרפה"ש שליט"א משמע דאי"צ להו גופא שיצטרך לבקש מנן הוא היפך כבוד הבריות, ו ספר נ

מהו לטלטלו ולהוציאו כלי ככ

הגה יוצא ממס' שבת ו) של רעי הוא כש כשהוא ככוסה (עיי"ש וממילא שיל"ע אי מורני שיכסה את הגרף כדי

ובעיוני דאיתי שבס' לאיסור בכה"ג המיד פ"ה מ"ה) דכפיו מגילת ספר (גב"ז) העלה בכה"ג, ומובא נמי מן מס' קד, דיש חשש שלפעמים הכלי שמכסה הגרף, ודא מלשון המחבר (בסוסל"ז שם היתר לטלטול גרף של

אם יהדר להוציאו ע"י נכרי - ע"י קטן

וראותי בסי' ערוך השלחן שם (ס"ס) שאם יכול להוציא ע"י עכו"ם יעשה על ידו, וכן מוטב להוציא ע"י קטן מע"י גדול, והעתיקו להלכה בשו"ת מנח"י (ח"ו סי' ט"ז) [ומה דקיל ע"י קטן צ"ל טעמו כיון שדעת הרשב"א דכותרת לספות בידיים איסור דרבנן לקטן (באקראי), ואיסור מוקצה לעולם אינו אלא כדרבנן, שו"ר בתשובות בעל האג"מ שכריש סי' טלטולי שבת (אות ל"ט, וכעת בתשו' אג"מ ח"ה סי' כ"א אות ט') שהסכים עם הערוה"ש בנוגע עכו"ם, אבל לא בנוגע קטן, שיש חשש שהתינוק יחשוב שמוהר לטלטל מוקצה [אלא שצ"ע לפ"ד התהל"ד הנ"ל אולי נמי לא הטרחהוהו להדר אחר נכרי].

אבל הגר"ח פ"ש שליט"א כ' שמסתימת הפוסקים משמע דאי"צ להדר על נכרי, והטעם הזה גופא שיצטרך לבקש מנכרי לטלטל דבר המאוס הוא היפך כבוד הבריות, וראיתי שכ"כ בס' מגילת ספר (נב-ז).

מהו לטלטלו ולהוציאו אם יכול לכפות עליו כלי במקומו

הנה יוצא מ"מ' שבת (דף מז). דההיתר של גרף של רעי הוא כשהרעי מונח בגלוי, לא כשהוא מכוסה (עיי"ש לגבי אפר שבמחתה), וממילא שיל"ע אי מורין ליה לאדם אם אפשר שיכסה את הגרף כדי שלא יצטרך לטלטלו.

ובעיוני ראיתי שבסי' עמק הלכה (ה) העלה לאיסור בכה"ג, וכ"ה בתפא"י (עמ"ס תמיד פ"ה מ"ה) דכפ"ית כלי עדיף, אבל בסי' מגילת ספר (נב-ז) העלה להקל לטלטלם אפילו בכה"ג, ומובא נמי כן מס' גאון יעקב (עירובין דף קר, דיש חשש שלפעמים יבוא איש אחר ויקח את הכלי שמכסה הגרף), וראיתי מי שמדייק נמי כן מלשון המחבר (בסוסל"ד) דבמקום שאינו נוהג שם היתר לטלטל גרף של רעי מותר לכפות עליו

כלי שלא יתלכלכו בו, משמע דבמקום שנוהג שם היתר לטלטל גרף של רעי אי"צ להדר על כך, מיהו יש לדחות דסתם רעי (וקיא וצואה) יש להם ריח דלא מהני להו כיסוי כלי, או דמיירי שצריך לילך באותו המקום.

מיהו בעיקר הדבר בסי' שש"כ (פכ"ב הערה קי"א) מביא מהגרשו"א ז"ל (וכ"ה בסי' שולחן שלמה סקס"ט) דלטלטל גרף של רעי הוא היתר, לא דיחוי, ואי"צ להדר אחר טמיה"צ וכלאח"י.

כשהיה יכול להוציאו מערב שבת

7 נ"י בערוה"ש (סעיף ס"א) שנוטה דבגרף של רעי שהיה מער"ש והיה יכול לנקותו מבעו"י, שידע שעחיד לישב שם בשבת ולא הוציאו מבעו"י, שאסור להוציאו בשבת ע"י ישראל (אכל ע"י עכו"ם ודאי שרי) ולכסוף הניח בצ"ע [ואולי יש לדמותו למה שכ' המג"א רס"י שיי"ב שלא התירו לטלטל אבנים לקינוח אלא בדלא ידע שיצטרך להם שם בשבת, לא כמי שיש לו ביה"כ סמוך לביתו דהו"ל להזמינם מאתכול, וכן בנוגע לטלטל מוקצה כדי שלא יזוקו בו (רביס) שכ' המג"א (סקל"ז) שאם היתה שם מלפני השבת ולא הסירו שאינו רשאי להסירו בשבת, ואף להא"ר שחולק ומתיר היינו במקום הזיקא דרביס, מטעם דלמה נקנוס הרביס (שיזוקו בו) מפני היחיד שלא הסירו מער"ש], וע"ע בסי' בנין שלום (ח"ב סי' י"ז) לאיסור.

ונראה פשוט דכוונת הערוה"ש לאפוקי כשידע בהדיא מער"ש מהגרף, אבל לא כשנמצא הגרף בשבת, אף שנתברר עכשיו בהחלט שכבר היתה שם מערב שבת, דלא מצינו שיהא מוטל עליו לחפש בער"ש אם לא נמצא שם איזה

גרף.

ל

זי אם שתדל גרף

אין הנה בידו : דלא והוא . אגב . דתא..

ל רעי של זויה', (כגון שצריך מה"ט חילה, רעי של ל"ת זה כי י"ג) ומנהג שמה ואף יחווה ויכול ש"ח ירחה ז' אז בדרך

ובם' תורת שבת (סל) וכתב דאינו מו שם, אבל מפני ישיבה העברה בעלמא לא, לחוש שימאס לו ע"י להתפלל במנעלים מלו בישיבת קבע אפילו י"ל דמודה דמותר, וצ שכתב שיכניס לשם מ בעלמא שם לא מהני דמקום דריסת רגלו מקום ישיבתו ממקוב בא לאפוקי ישיבה גר שם ממש, רק שמערי

וראיתי להכ"א ש במטבח זו שאין שם היתר להוציא מאחר שרגילין להסו ליקח מאכלים מהמקו גרידא שהוא דירתו להם דייענע"ט במטבח [נאף הוא כ' שמ"נ נמצאים שם זמן מ לסעודה והוא מאוס

שאלה - הלוא האחר
הי

תשובה - נוהג
מונה ב

נראה פשוט שאם הו או לטעום פירות או טינוף גם משם, דו מקום שאין מקפידים שאינו נכנס ויוצא ומבלה שם דמקפיד שלא ישב בהוץ, א

של רעי, לא בחצר או במקום שאין אדם מקפיד עליו.

ובמד"א בגמ' שיכניס שם מטתו וכו' ע' במג"א (סקס"ד) דהיינו שיכניס שם "מטתו לשכיבה או שולחנו לאכול שם" [וה"ה לשאר כלי תשמישו כגון ספריו ללמוד בהם וכיו"ב שנקרא קביעת ישיבה. שו"ע הרב (סע"ו)], וכי המחצה ש"ק משם הכ"י דאילו "ישיבה בעלמא לא מהני", דאמרינן ליה צא מכאן, כיון שאין טירחה ביציאתו עכ"ל, משמע דלעולם לא מהני ישיבה גרידא, כי אם כשיאכל או ישן (או לומד) שם, אבל המעיין בכ"י יראה שסיים עלה "כיון שמעיקרא לא היה יושב שם, ועכשיו נכנס דרך עראי" (והובא ג"כ בשו"ע הרב שם סע"ו), וצא ב' דברים שאילו ישב שם מקודם שנעשה הגוף מותר בכל אופן, ולא מורינן ליה לצאת (מטעם שאין לו לטירחה), ב' שאילו ישיבה בדרך "קבע" ג"כ מהני לעולם, ורק ישיבה בדרך עראי (כדי להתיר הוצאת הגוף של רעי במקום פסידא) הוא דלא מהני, וממילא מובן משמעות המג"א בסקנ"ח הנ"ל דאם מונחת במקום שיושב ושוהה שם מותר להגביהו ולסלקו לגמרי מלפניו, והדבר מבואר יותר בשו"ע הרב (סע"ב) דבחצר שדר בה דהיינו בחצירות שלפני, או שאצל הבית שהוא יוצא ונכנס שם לתוכה "תדיר" וכו' מוכח דאילו בחצר שלפני הבית שדר בה מהני נמי אף שאינו לא מקום שינתו ולא מקום אכילתו [אלא שכמו כן נמי בחצר שאינו דר שם (כחצר שלפני הבית) מ"מ אם הוא מקום שיוצא ונכנס לשם תדיר (כחצר שאצל הבית, משא"כ אחורי הבית שאין נכנסין ויוצאין שם תדיר) שזהו מקום שמקפידין שלא יהא נמצא שם טינוף מותר להוציאם משם למקום האשפה (או לבית הכסא)] וכ"מ מערוה"ש (סס"ג) שלאחר שכי שיכניס לשם מטתו ויקבע שם ישיבתו סיים [וכן כל כיוצא בזה, ודוקא לעשות שם ישיבת קבע, אבל בישיבת עראי לא הותרה', מוכח דבכל סוגי ישיבת קבע סגי.

סימן תנ"ח

שאלה - 'מקום' ששם שייך ההיתר של גרף של רעי.

תשובה - במקום דירתו כל ששוהה שם בדרך קבע. מבואר בשו"ע (סל"ד) דדבר מטונף המונח בחצר "שיושבים בה" מותר להוציאם משם להאשפה או להבית הכסא (אפילו לאחוז בו בלא כלי), ויוצא ממג"א שם (סקנ"ח) פ"י שדרים בה, כמו בימיהם שהיו החצירות לפני הבתים, והיה במקום דריסת הרגל (ומשמע דבכלל לא בעינן שישבו שם ממש) וכן אם מונח במבוי במקום דריסת הרגל דמותר לסלקו לצדדין, אבל לא כשמונח בחצר שמאחורי הבתים אם אינו יושב שם (פ"י) שאם אינו יושב שם הרי גם אינו יוצא ונכנס שם כיון שהוא מאחורי הבית), ועיי"ש במחצה ש"ק דס"ל להמג"א דלא בעינן דוקא מקום שיושבים שם ממש, אלא שיש לו שם דריסת הרגל עיי"ש, פ"י ולא מפקינן אלא חצר שבאחורי הבתים שאינו לא יושב ולא עובר דרך עליה, וע' להלן בזה.

שאלה - אם מהני גם במקום שיושב ושוהה שם כגון בליווינג-רום (אף שינו לא אוכל ולא ישן או לומד שם).

תשובה - כשיושב ושוהה שם בקביעות מהני. מבואר בשו"ע (סל"ד) דגרף המונה בחצר שאינו דר שם אסור להוציאם משם, והיינו משום שהיתר טלטול גרף של רעי אינו נוהג אלא במקום שדר שם, עוד בשו"ע (סל"ז) דבמקום פסידא התירו לו שיכניס לכתחלה את מטתו אצל גרף של רעי ולקבוע ישיבתו שם כדי להוציא, ובמקור הדבר בגמרא (ביצה לו:) מבואר דהיינו בבית רחיים, יוצא דהיתר של גרף של רעי אינו נוהג כי אם במקום דירתו וישיבתו, לא בבית הרחיים וכדומה, ובהשו" הרא"ש (כלל כ"ב סי' ה', ד"ה הדרך הח') דדוקא בבית מטלטלין גרף

ובם' תורת שבת (סקנ"א) חולק על המחצהש"ק וכתב דאינו מותר רק אם אוכל או שוכב שם, אבל מפני ישיבת עראי או דריסת הרגל דרך העברה בעלמא לא, אבל אם הוא כענין שיש לו לחוש שימאס לו ע"י דיבוקו ברגליו וגם לא יוכל להתפלל במנעלים מלוכלכים כזה וודאי שרי, מ"מ בישיבת קבע אפילו שלא במקום אכילה ושינה י"ל דמודה דמותר, וצ"ע לישון המ"ב (סקקמ"א) שכתב שיכניס לשם מטחו או שולחנו, אבל ישיבה בעלמא שם לא מהני, ומדבריו בסקק"מ מוכח דמקום דריסת רגלו שם ג"כ כהני, ולמה יגרע מקום ישיבתו ממקום דריסת רגליו, וצ"ל דלא בא לאפוקי ישיבה גרידא אא"כ אינו במקום שדר שם ממש, רק שמערים עכשיו ליכנס לישב שם.

וראיתי להכ"א שכי' הגרף של רעי שנמצא במטבח ובני הבית לא אוכלים שם שאין שם היתר להוציאם משם בשבת, ולא נראה מאחר שרגילין להסתובב שם כל הזמן (ובפרט ליקח מאכלים מהמקרר) וזה עדיף מדריסת רגליים גרידא שהוא דירתו ממש, וכל שכן אותן שיש להם דיינע"ט במטבח שגם יושבים (ואוכלים) שם נואף הוא כ' שמ"מ אם המשתמשים במטבח נמצאים שם זמן מרובה כדי לסדר המאכלים לסעודה והוא מאוס להם חטיב גרף של רעי].

שאלה - הלומד (או מבלה) בחצר האחורי של הבית אי נוהג שם היתר גרף.

תשובה - נוהג. ומה שכתבו הפוסקים דאם מונח בחצר שאחורי הבתים דאסור, נראה פשוט שאם הוא יושב שם ללמוד (או לנוח, או לטעום פירות או מעדנים) דשפיר דמי להוציא טינוף גם משם, דהטעם בעלמא משום שהוא מקום שאין מקפידים עליו אם יש בו טינוף (כיון שאינו נכנס ויוצא שם הדיר) ובודאי שהיושב ומבלה שם דמקפיד המיד, ואין לומר דנאמר לו שלא ישב בחוק, אלא בתוך הבית (ולא יצטרך

לטלטל הגרף משם) כיון שיש קפידא להאדם לישוב שם דייקא כדי לשאוב אויר צח וכדומה, שו"ר נמי בס' תורת שבת (סוסקנ"א) דמהני נמי בחצר אם בדעתו לישוב שם 'זמן ארוך', כגון בקיץ כדי להקיר.

ופישוט שאם כבר הוציא לשם (לחצר האחורי) את ספריו ואח"כ הבחין דבר של גרף חדא שהבאנו למעלה משו"ע הרב (סע"ו) דקביעת לימוד חטיב קביעת גמור (לא עראי), שיש לומר דכל הדיון הנ"ל דישבת עראי לא מהני היינו לקבוע שם עכשיו ישיבתו שם (במקום פסידא) אבל לא כשכבר יושב שם מקודם, מיהו מסתימת לישון הלבוש (סלי"ז) שכתב דע"י ישיבת עראי לא התיירו לו להוציא הגרף של רעי (והובא בפמ"ג סקס"ג וסקס"ד) משמע דלא כהני בכל אופן.

שאלה - מהו לטלטל גרף של רעי המונח בפרוזדור ובחדר המדריוגות של הבית (האל"ל בלע"ז)

תשובה - מותר. מבואר במג"א (סקנ"ח) דאם מונח בכבוי במקום דריסת הרגל דמותר לסלקו לצדדין (הובא נמי בשו"ע הרב סע"ב ובמ"ב סקל"א), יוצא דאף במקום שאינו יושב ודר שם דק עובר דרך עליה מותר, רע"ש בשו"ע הרב דבחדר שאינו דר שם (כחדר שלפני הבית) מ"מ אם הוא מקום "שיוצא ונכנס לשם הדיר" (כחדר שאצל הבית, משא"כ אחורי הבית) שזהו מקום שמקפידין שלא יהא נמצא שם טינוף מותר להוציאם משם למקום האשפה (או לבית הכסא) וכ"ה במחצהש"ק (סקנ"ח) דמקום שיושבים שם הוא לאו דוקא דה"ה מקום שיש לו שם דריסת הרגל.

וממילא בנידונו נמי יהא מותר לסלק גרף מחדר המדריוגות, אלא שכתבנו למעלה שכשמצות המג"א דאינו מותר להעבירו לגמרי משם, רק לסלקו שמה לצדדין, אלא שאולי

מקפיד
מג"א
מטחו
ור כלי
שנקרא
וכי
עלמא
שאין
מהני
לומר
"כיון
ז דרך
יוצא
הגרף
הטעם
קבע"
כדי
(הוא
מג"א
שוהה
הדבר
יד בה
שהוא
דאילו
שאינו
שכמו
זבית)
תדיר
שאין
פידין
משם
וה"ש
יקבע
דוקא
יד לא
..

יש להקל שמבוי הוא מקום רחבת ידים ואינו מפריע לבני אדם כשנמצא שם בצדדין גרף של רעי, משא"כ בפרוזדור הבית שהוא מקום צר מותר ג"כ להעבירו לגמרי משם כדי שהנכנסין והיוצאין לא יראוהו כלל לפני פניהם. ועוד כיון ששם הוא מקום צר ריחו נודף שם יותר.

אלא שבעיקר הדבר בס' תורת שבת (סקנ"א) כ' לחלוק ע"ד המג"א והמחצהש"ק דמקום דריסת הרגל לא מהני (כבשו"ע סל"ז שלא מהני אא"כ אוכל או שוכב שם) אם לא כשיש חשש שידרוס עליו וידבקו במנעליו (ואולי שזה כוונת המג"א) וכ"כ בס' מגילת ספר (גב-ז, ונסתייע משרץ הנמצא במקדש, ע' להלן), ולפ"ד שר"ע הרב הנ"ל מובן החילוק שפיר דבאמת לא מהני מקום דריסת הרגל גרידא אא"כ הוא מקום 'שיוצא ונכנס תדיר', וזה משווייהו קביעות גמור.

מורהו אף לפי דבריו אכתי יש לחלק בינו לבין פרוזדור (וחדר המדריגות) של הבית שהם כחלק מן הבית (ובהיותו בבית ימאס כשיודע שיש דבר מאוס בהפרוזדור).

וצ"ע מכל הנ"ל מש"כ בס' אשל אברהם (ש"ח עמג"א סקנ"ח) להתיר טלטול גרף של רעי שבבית הכסא 'מצד הראיה בזה רגע אחד', דכאן מבואר שאינו מותר אלא במקום שיושב שם, והיינו משום דאז רואהו בקביעת [אלא שדבריו יהכנו קצת בביה"כ קבוע של זכנינו שדרך כמה בני"א להאריך בישיבה שם, וגם שאם המצא תמצא שם (גרף של) רעי הם כנגד פניו ממש והבן. ל

אשאלה - ביהכ"נ וביהמ"ד אם יש שם היתר של טלטול גרף של רעי.

תשובה - נוהג. בס' מנחת פתים (הוספות לס' ש"ח סל"ד) כ' דדוקא בבית ובחצר יש היתר, אבל לא בביהכ"נ דלאו דירה מיקרי עיי"ב (פי' דביהכ"נ פטור ממוזהה משום דלאו שם דירה עלה) וכ"כ בשו"ת תשורת שי

(ח"א סי' תקפ"ג), ולענ"ד דאינו חלוי במה שנקרא שם דירה לאור ההלכה, רק במקום שבני אדם שוהין שם, ובפרט שדרך בני"א ששוהין בביהכ"נ (בדרך ישיבה) לאחר התפלה ומשוחחים שם (שכמעט אין מצוי בזמנינו ביהכ"נ שיש לו קדושת ביהכ"נ שלא ידברו שם שיחות חולין), ואף לפי דבריו נראה דלא בא לאפוקי רק ביהכ"נ (שאסור לדור שם, ועל כן פטורה ממוזהה), אבל לא ביהמ"ד, שהרי ביהמ"ד מיקרי דירה של תלמידי חכמים (כמו שמה"ט הן כותרין לאכול ולישן שם כמבואר בש"ס) ומה"ט נמי מחוייבת במוזהה, שו"ר נמי לדו"ז ז"ל בס' תולדות שמואל שהשיג ע"ז מר' המג"א, וכן בשו"ת על עניני מוקצה (ע' קל"ט) שמביא מהגרמ"ק שליט"א דההיתר נוהג אף בביהכ"נ, וששאלוהו מהמבואר בהראשונים בסוף מס' עירובין דהטעם דמותר להוציא שרץ מבית המקדש הוא משום שלא גזרו על שבות במקדש, וכ' שם המאירי דאין להתיר משום גרף משום שהביהמ"ק אינו מקום דירה, והשיב דשם מיירי במקום שאין מסתובבים הכהנים (גם י"ל דמקדש שאני שאין שוהין הרבה במקום ההוא, משא"כ ביהכ"נ וביהמ"ד ששוהין שם זמן רב, ובפרט בשכתות וימים טובים).

גרף שמונח 'ברשות הרבים' **לכאורה** להנ"ל גרף שמוטל ברחוב רשות הרבים (המעורב) אסור לטלטלו משם כיון שאינו מקום דירה, ולא דמי למה שכ' המג"א (סקנ"ה) להתיר כשמונח 'במבוי במקום דריסת הרגל' לסלקו לצדדין, ע"ש לומר דשאני מבוי שהוא המעבר היחידי המיועד לדריסת הרגל וכל בני המבוי עוברים דרך שם ממש, משא"כ 'רשות הרבים' שיכולין בני אדם לצדד אצדודי ולא לילך דרך שם, וצ"ע מהו כשבלית ברירה בני"א עוברים דרך עליו אבל קצין מזה ג"כ מסתבר להיתר לפמש"כ המג"א הנ"ל, וראיתי דגרף של רעי המונח ברחוב ומעכב את הרבים מלעבור שם מחמת מיאוס מותר לטלטלו ולפנותו משם בידים כדן גרף של רעי.

נראה פשוט י דחשיב נ ביה"כ הוא חדר מ כיור ביה"כ מלוכלו ולהרחיחו דגם שם נ

להוציא ד **וכפ"ה** הנ"ל כשרוצו דאילו להוציא עוד היתר דהו"ל עי כשהוא רוצה להש טלטול מן הצד לצו שכל זה לשיטת הו הרב טלטול עי מכבד דהמכבדות נעשין לו במק"א שיש י **וצע"ק** מה שכ' בכ במקום דרתי אף בכלי, וצ"ע למה

סיני **שאלה** - בהא

תשובה - אסו **מנת** **שיעשה** וימאס בו בשו"ע (סל"ז) דאין דהיינו להביא דבר לכשימאס (ואם עו **ומה"ט** מבואר בגו שאין מזמנ נוסות שלו של יין נ בהנאה) ואף שהן י

נראה פשוט שגרף שנמצא בבית הכסא דחשיב כמקום דירת בני אדם, דבזה"ז ביה"כ הוא חדר מכובד, ואולי אף אם תוכיות כבוד ביה"כ מלוכלכת בצואה שמותר לשפשפו ולהדיתו דגם שם מאיס על האדם שמשחמשין שם.

להוציא הגרף ע"י מכבדות

ובל הנ"ל כשרוצה להוציא הגרף כמו ידיו, דאילו להוציאו ע"י מכבדות יש בלאו הכי עוד היחר דהו"ל ע"כ טלטול מן הצד, וממילא כשהוא רוצה להשתמש באותו המקום הו"ל טלטול מן הצד לצורך דבר המותר דמותר, אלא שכל זה לשיטת הפמ"ג ודעימיה, אבל לשו"ע הרב טלטול עי מכבדות לא חשיב טלטול מן הצד, דהמכבדות נעשין לו כידו אריכתא, אלא שכתבנו במק"א שיש לסמוך על הפמ"ג בזה.

וצע"ק מה שכ' בס' חיי"א (סו-כא) דגרף שאינו במקום דריסת רגלי בני"א אסור להוציאו אף בכלי, וצ"ע למה ע"י כלי לא חשיב טלטול מן

הצד.

ל' ל' ל'

סימן תנ"ט

שאלה - בהא שאין עושין גרף של רעי לכתחלה.

תשובה - אסור, ואפילו לא עשהו על מנת להוציאו, כל שיודע ברור

שיעשה וימאס בעיניו ויוציאו אסור. מבואר בשו"ע (סל"ו) דאין עושין גרף של רעי לכתחלה, דהיינו להביא דבר שעתיד לימאס כדי להוציאו לכשימאס (ואם עבר ועשאו מותר להוציאו).

ומה"ט מבואר בגמרא (מובא במג"א סק"ב) שאין מוכנין עכו"ם בשבת משום שיוזי כוסות שלו של יין נסך (דלא חזי למידי דאסורין בתנאה) ואף שהן לו כגרף של רעי, כ"מ אין

עושין גרף של רעי לכתחלה, והוכיח מזה המג"א דאפילו לא עשה כדי להוציאו אסור (שה"ה לכל כיו"ב), אלא שסיים המג"א מיהו בהא לא קיי"ל הכי ומותר לזמן העכו"ם בשבת עכ"ל (כדיוצא משו"ע רס"י שכ"ה. מחצהש"ק) [ועשו"ע סי' שכ"ג ס"ה דכוס ששתה בו עכו"ם מותר להדיתו לדברי הכל], ומשמעות המג"א דמ"מ עיקר ההנחה אמת דאין עושין גרף של רעי לכתחלה אפילו לא עשה כדי להוציאו (כהתם), וממילא דמה דבאמת מותר לזמן נכרי צ"ל דאולי לא ישאיר הנכרי אחריו יין ואינו ודאי שיטלטל גרף של רעי, מיהו מדברי הטו"ז (סקכ"א) יוצא שנקט להלכה שאסור להזמין נכרי, שאסור לעשות דבר שיהיה בודאי אח"כ מיאוס וסומך ע"ז שלבסוף יוציאנו עיי"ש, וע' מ"ב (סקל"ט) ובה"ל שם דלהלכה לא פליגי המג"א והטו"ז דאפילו אם לא עשה כדי להוציאו אלא דבר העשוי ודאי שלבסוף יהיה מאוס עליו ויוציאו אסור, וכ"ה לישן שו"ע הרב (סע"ה).

ובבב"ש שרד ביאר כוונת המג"א דאפילו אינו סומך ע"ז שיוציאו, אלא חושב שלא

ימאס בעיניו ולא יצטרך להוציאו אפ"ה אסור דחיישינן שמא ימאס עליו ויצטרך להוציאו עיי"ש, מיהו להלכה מסתבר דלא נקטינן כן דהא קיי"ל דמותר להזמין נכרי, וכ"י מדברי שו"ע הרב שם שכ' דאם אין בדעתו בתחלה שיוציאו אח"כ מותר לעשות כן אף לכתחלה, ואם אח"כ נמלך להוציאו הרי זה מותר (אלא שכתב שם בהגה דאילו המג"א לא כתב כן).

ובעיקר הדבר בס' תורת שבת (סקנ"ד) השיג על המג"א דמההוא דרס"י שכ"ה דמותר להזמין נכרי בשבת יוצא דאינו אסור לעשות גרף של רעי לכתחלה אלא כשניכר עכשיו מתוך מעשיו שרוצה לעשות גרף של רעי כדי להוציאו, וכן בערוה"ש (סוסס"ג) כי דאינו אסור אא"כ עשאו כדי להוציאו.

מה שנקרא
שבני אדם
ן בביהכ"נ
זחים שם
לו קדושת
ואף לפי
ינ (שאסור
אבל לא
ל תלמידי
ולישן שם
במוזהה,
ול שהשיג
מוקצה (ע'
זיתר נוהג
הראשונים
צ"א שרץ
על שבות
זשום גרף
שיב דשם
גם י"ל
ים ההוא,
זמן רב,

כ רשות
טלו משם
ה' המג"א
ם דריסת
אני מבוי
הרגל וכל
יכ רשות
לא לילך
א עוברים
ר להיתר
של רעי
בור שם
זם בידים